

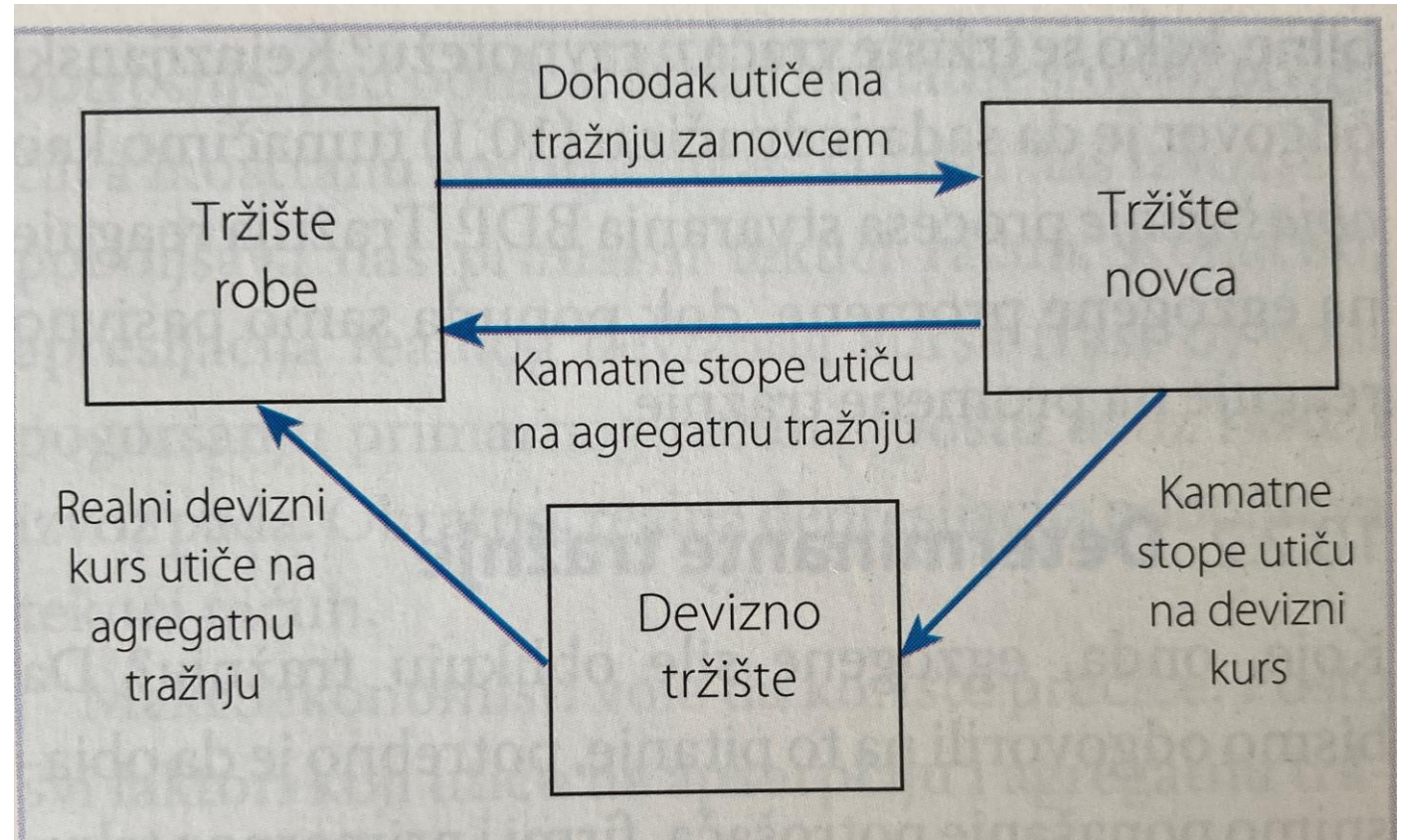
Makroekonomska ravnoteža u kratkom roku

PROF. DR MAJA BAĆOVIĆ

21.11.2022.

Opšta makroekonomska ravnoteža

- Kejnzijanska pretpostavka o stabilnosti cijena
- Cijene ne balansiraju ponudu i tražnju, već je neophodno realno prilagođavanje (smanjenje/povećanje proizvodnje kao reakcija na promjene tražnje)
- Determinante neravnoteže

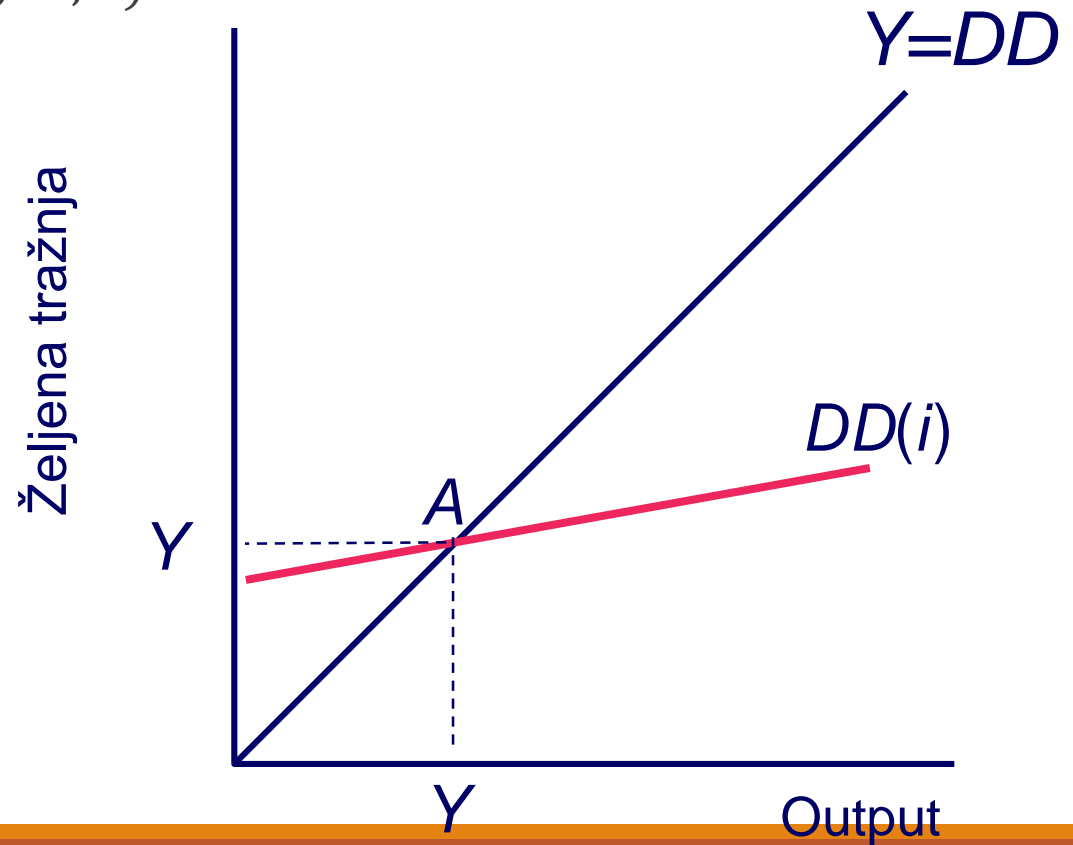
Agregatna tražnja i tržište roba

$$Y = C + I + G + (X - Z)$$

- Determinante tražnje:
 - Funkcija potrošnje $C = C(\Omega, Y - \bar{T})$
 - Javna potrošnja (G) i porezi (T) - egzogeni
 - Funkcija potrošnje $I = I(q, r)$
 - Funkcija izvoza $X = X(A^*, \sigma)$
 - Funkcija uvoza $Z = Z(A, s)$
 - A – apsorpcija (potrošnja)
 - Realni devizni kurs σ = nominalni devizni kurs s (nema promjene cijena)
 - Devalvacija utiče na smanjenje uvoza / rast izvoza

Ravnoteža na robnom tržištu

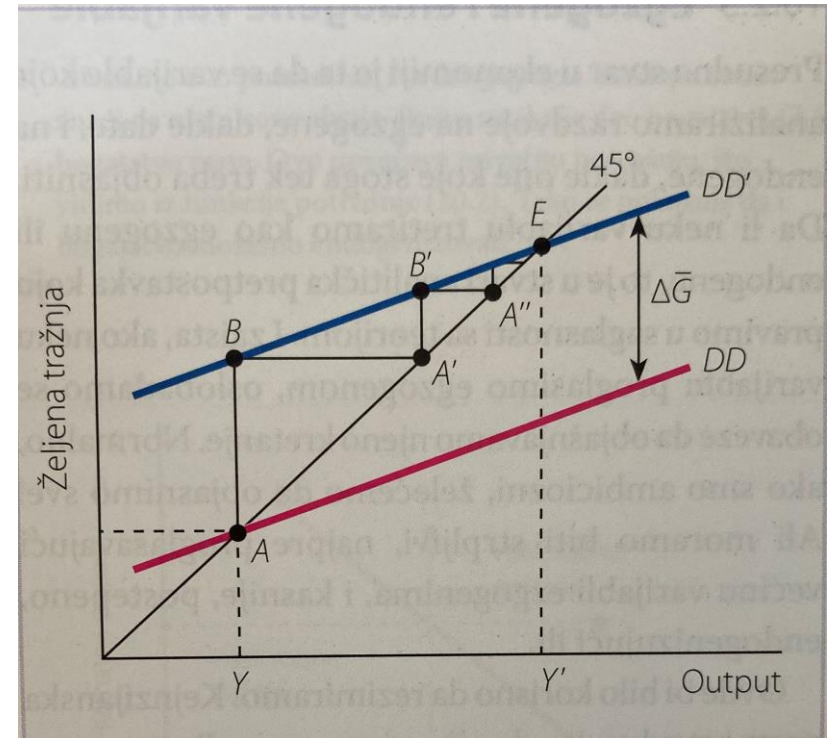
$$DD = C(\Omega, Y - \bar{T}) + I(q, r) + G + PTR(Y, Y^*, \sigma)$$

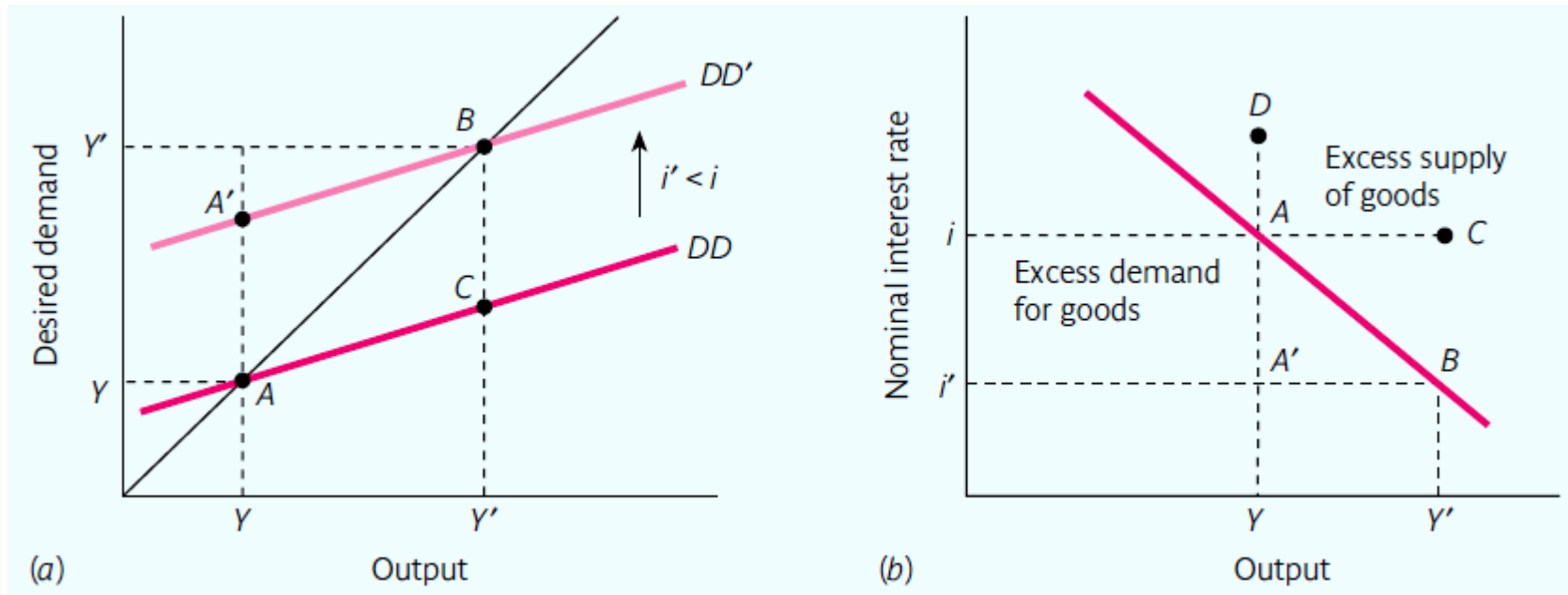
Multiplikator

- Brzina (intenzitet) reakcije Y na promjenu komponente agregatne tražnje
- Inicijalni rast tražnje izaziva rast dohotka, koji onda djeluje pozitivno na dalji rast tražnje ostalih komponenti (npr. rast potrošnje zbog rasta raspoloživog dohotka)

$$\Delta Y = \frac{1}{1 - c(1 - z)} \Delta \bar{G}$$

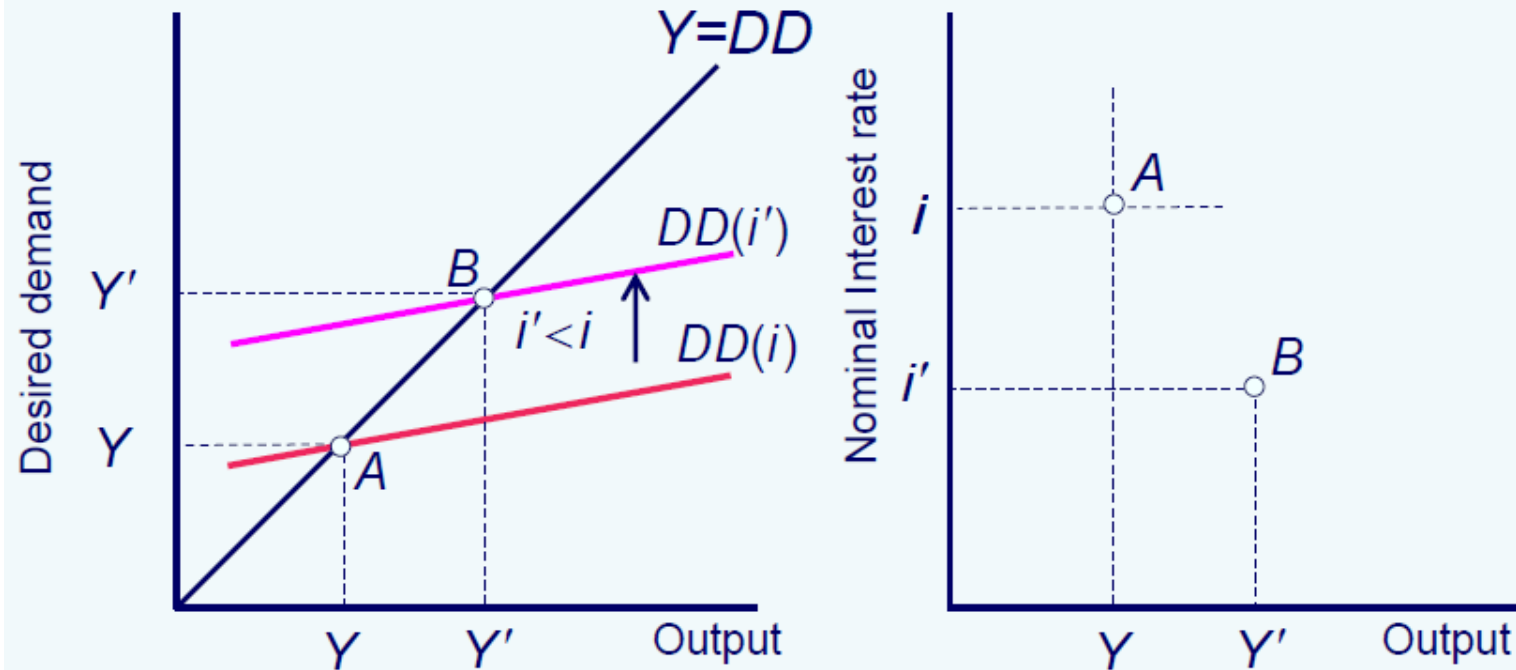

IS kriva – ravnoteža na robnom tržištu

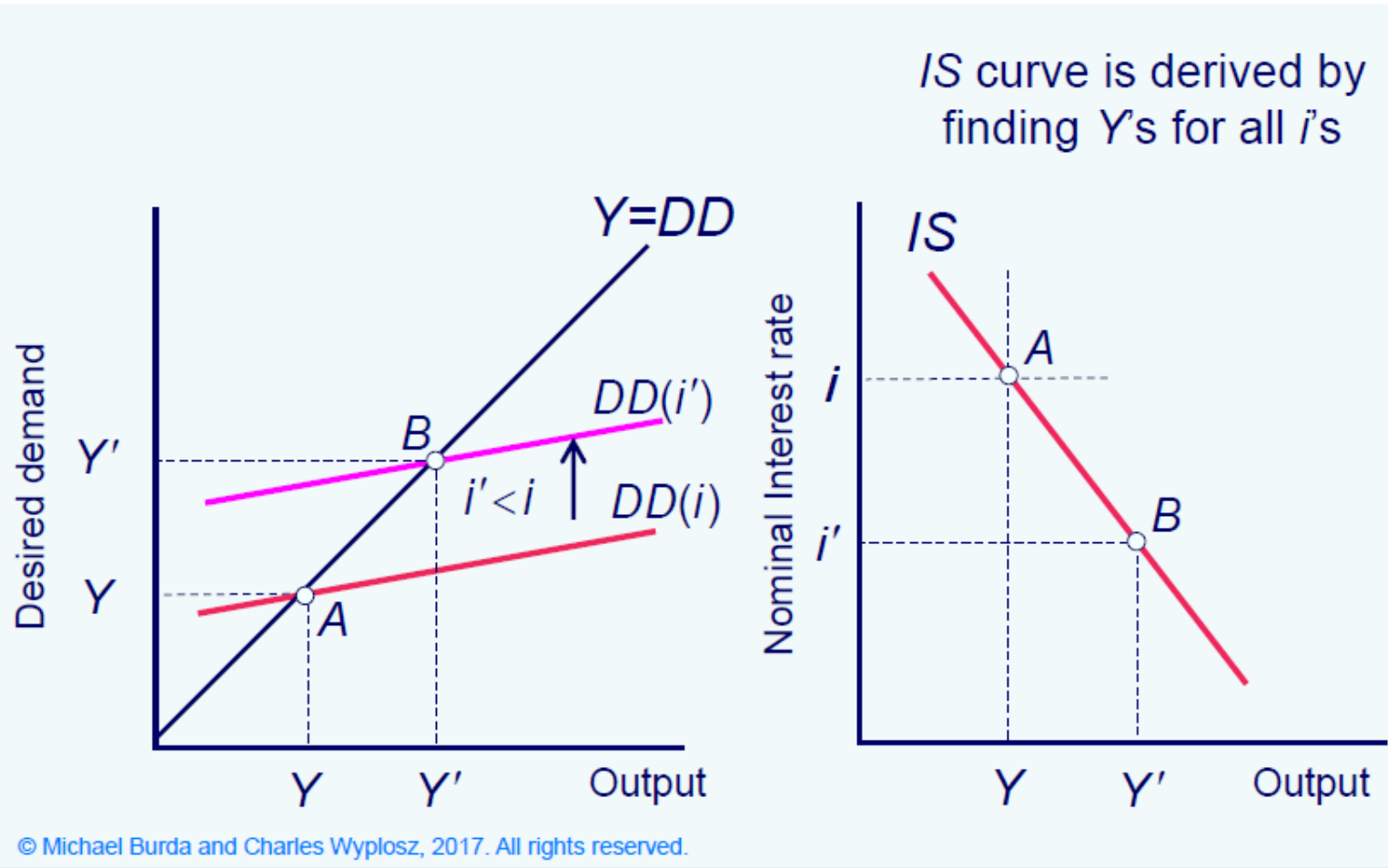

IS kriva

Equilibrium output will change,
if the interest rate changes

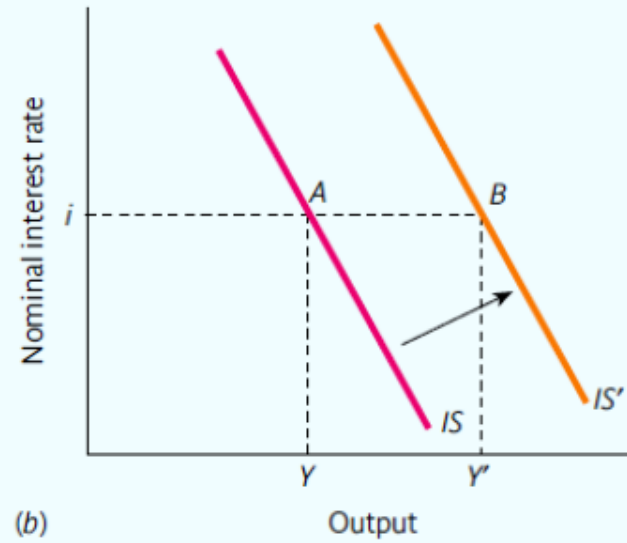
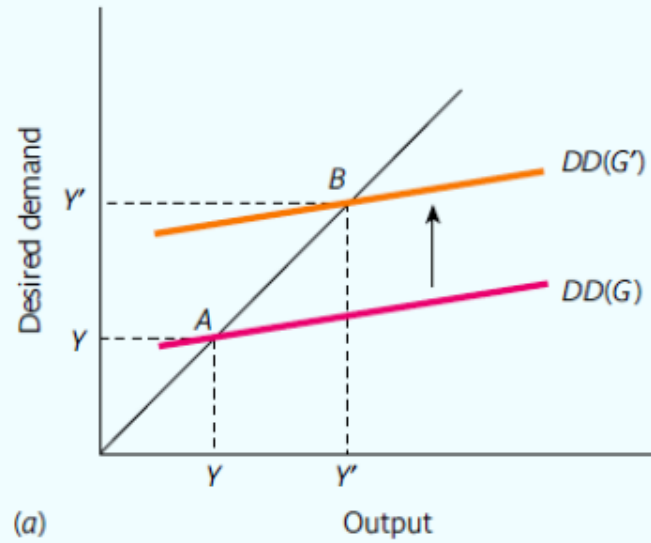

IS kriva

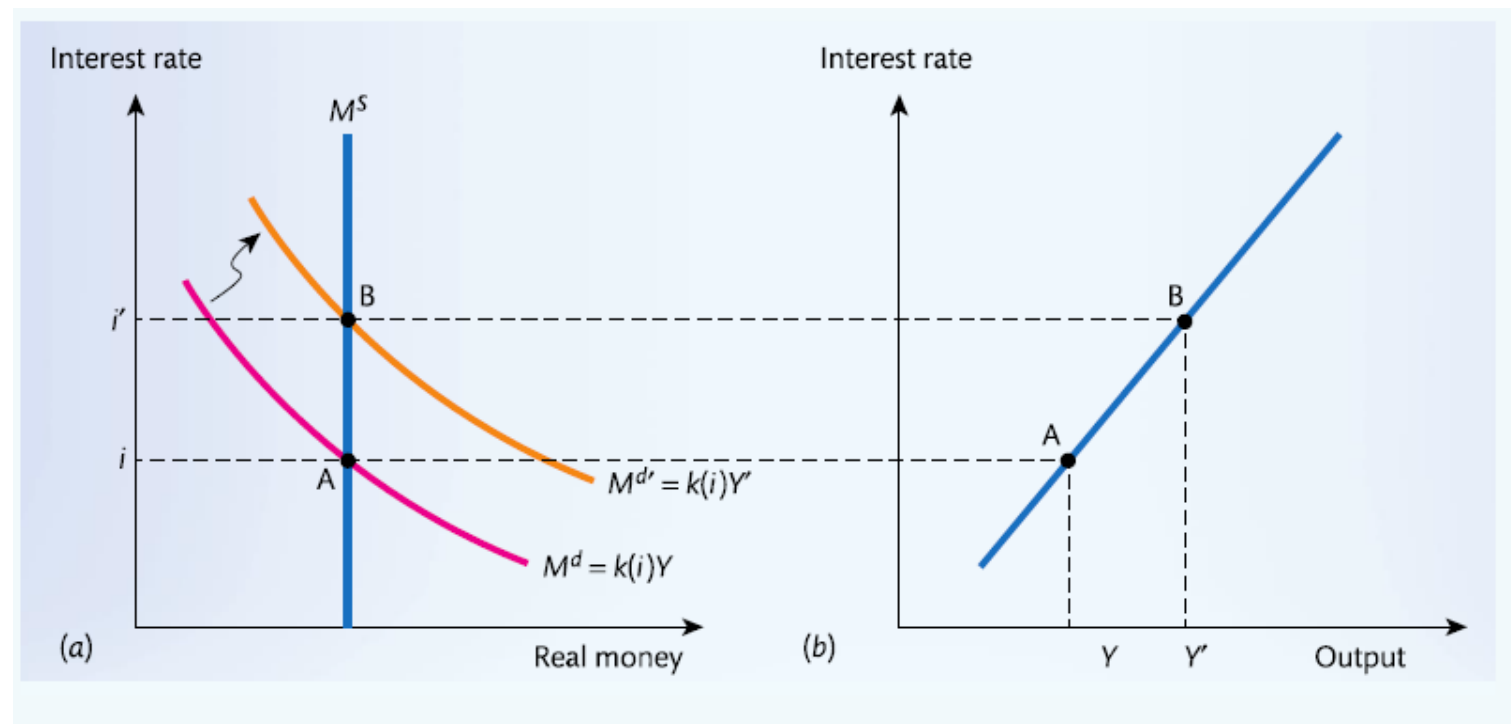
IS kriva

An Exogenous Increase in Aggregate Demand

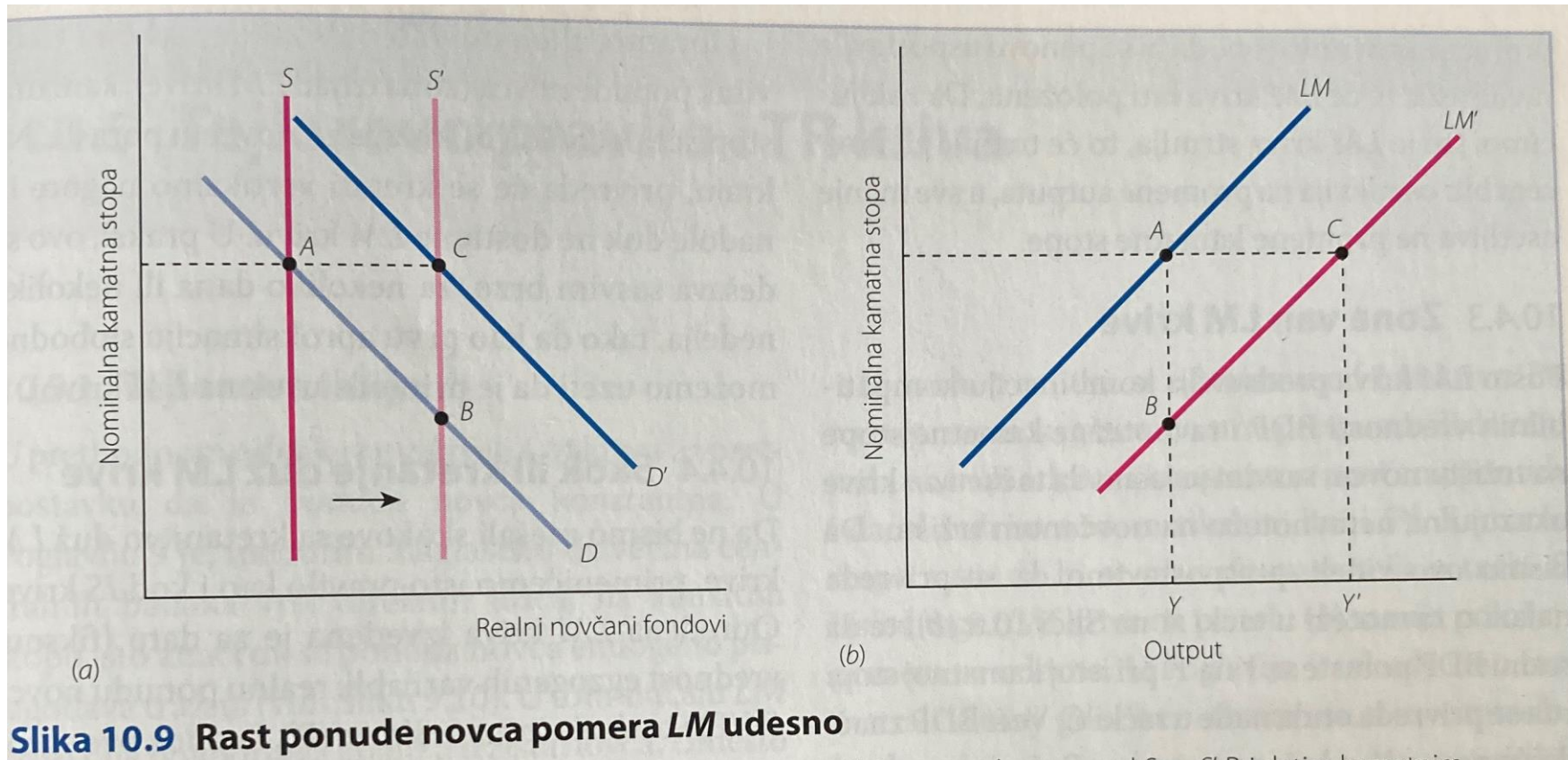

Tržište novca i LM kriva

- Tražnja za realnim novcem = $L(Y, i)$
- Ravnoteža na tržištu novca $\frac{M}{P} = L(Y, i)$

Tržište novca i LM kriva

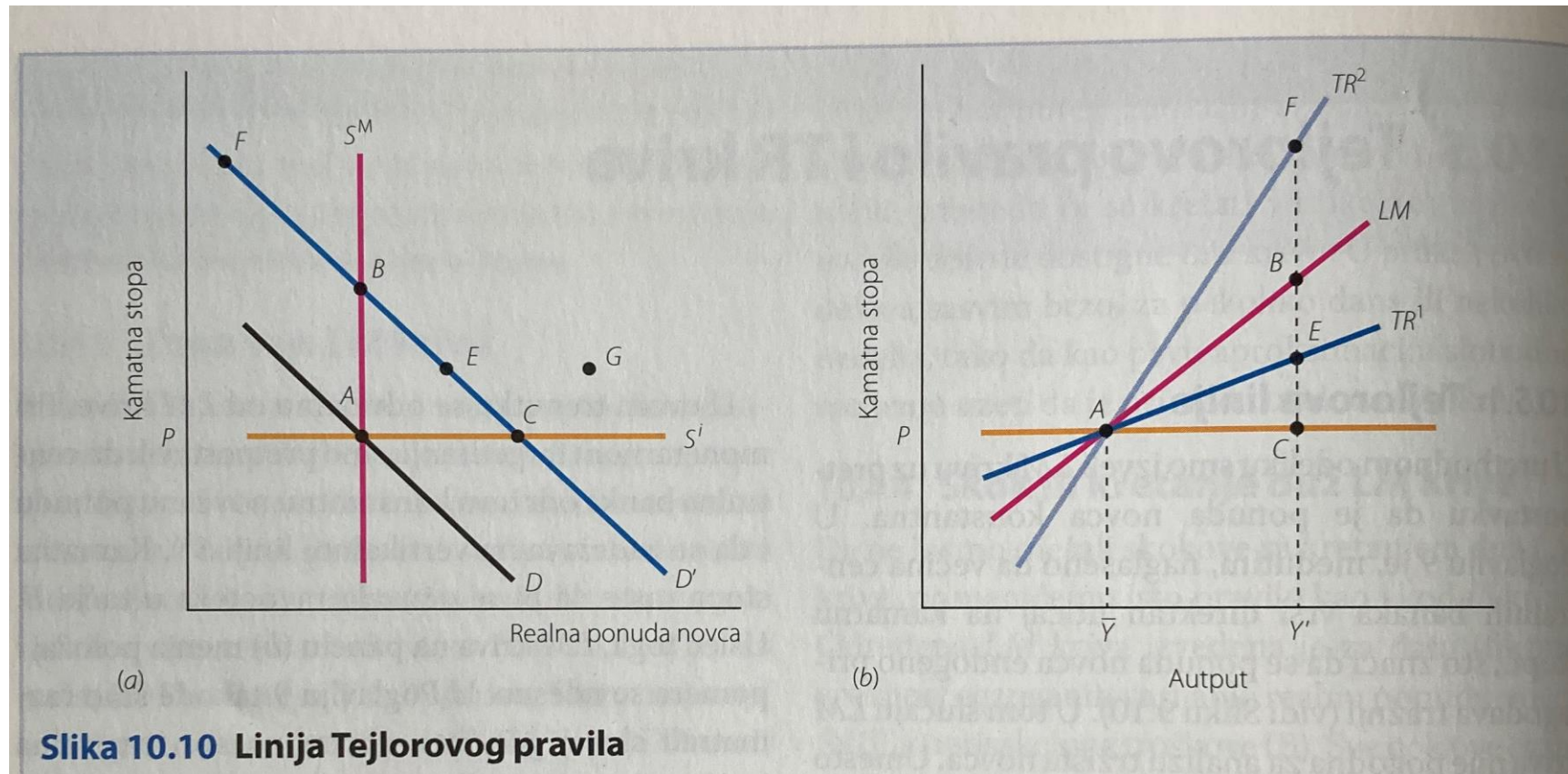
Tejlorovo pravilo i TR kriva

$$i = \bar{i} + a(\pi - \bar{\pi}) + b \frac{Y - \bar{Y}}{\bar{Y}}$$

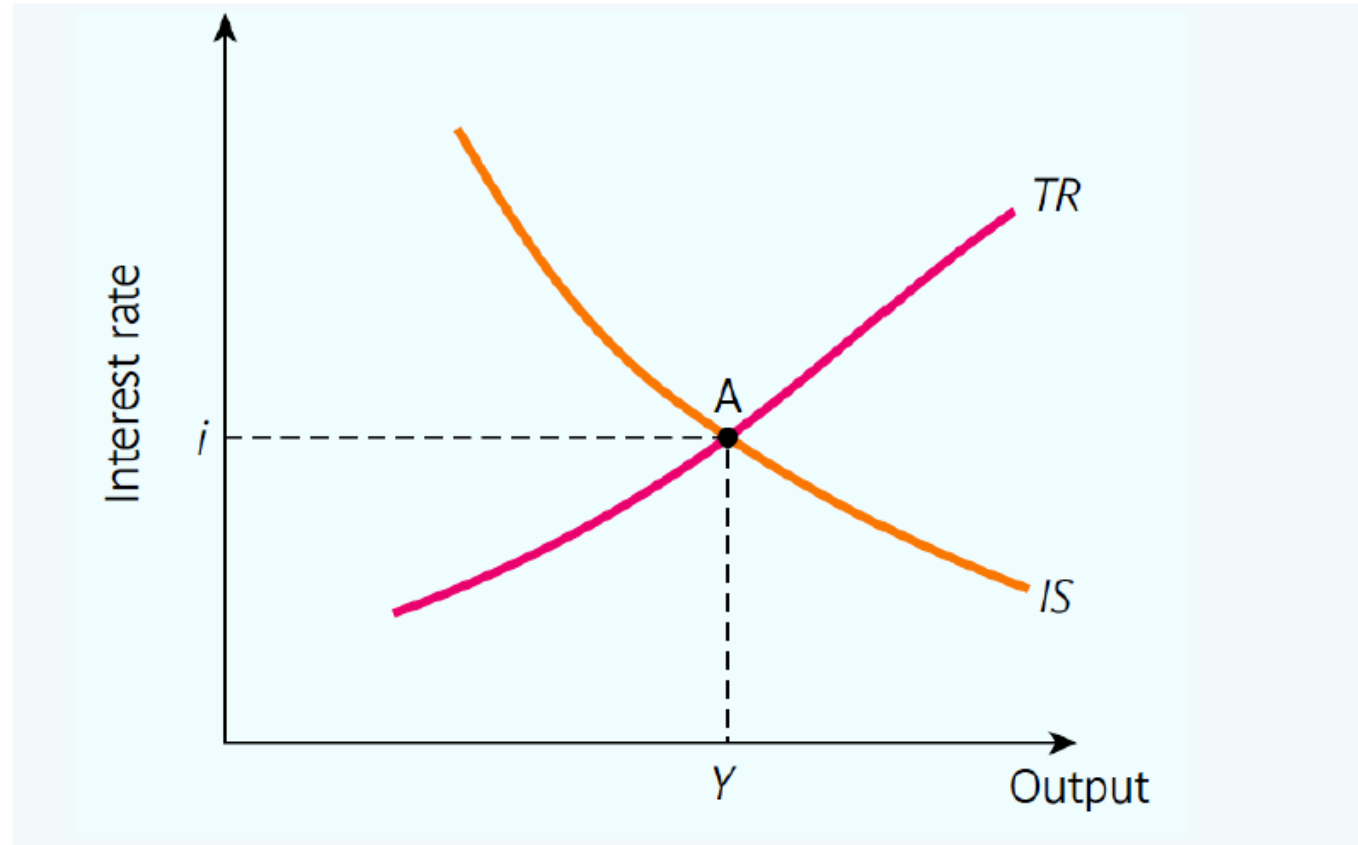
- Za $\pi - \bar{\pi} = 0$,

$$i = \bar{i} + b \frac{Y - \bar{Y}}{\bar{Y}}$$

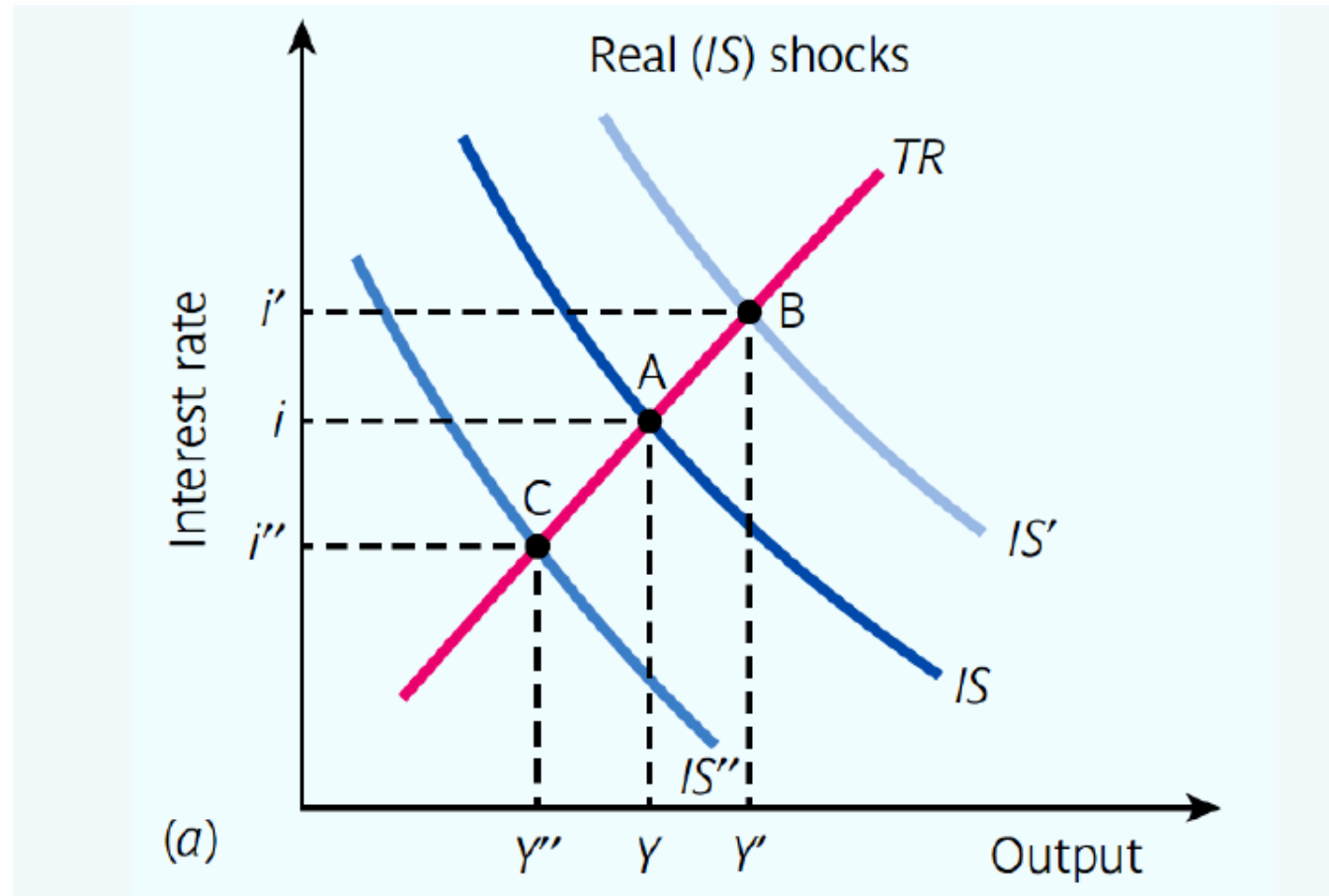
Linija Tejlorovog pravila

Makroekonomska ravnoteža

Makroekonomska ravnoteža

Međunarodno kretanje kapitala i makroekonomska ravnoteža

Nominalni i realni devizni kursevi

- Iznos inostranog novca po jedinici domaće valute (britanska konvencija)
- Iznos domaćeg novca po jedinici evropske valute (evropska konvencija)
- Apresijacija / depresijacija

- Realni devizni kurs

$$\sigma = \frac{SP}{P^*} = \frac{P}{P^*/S}$$

- Paritet kupovne moći

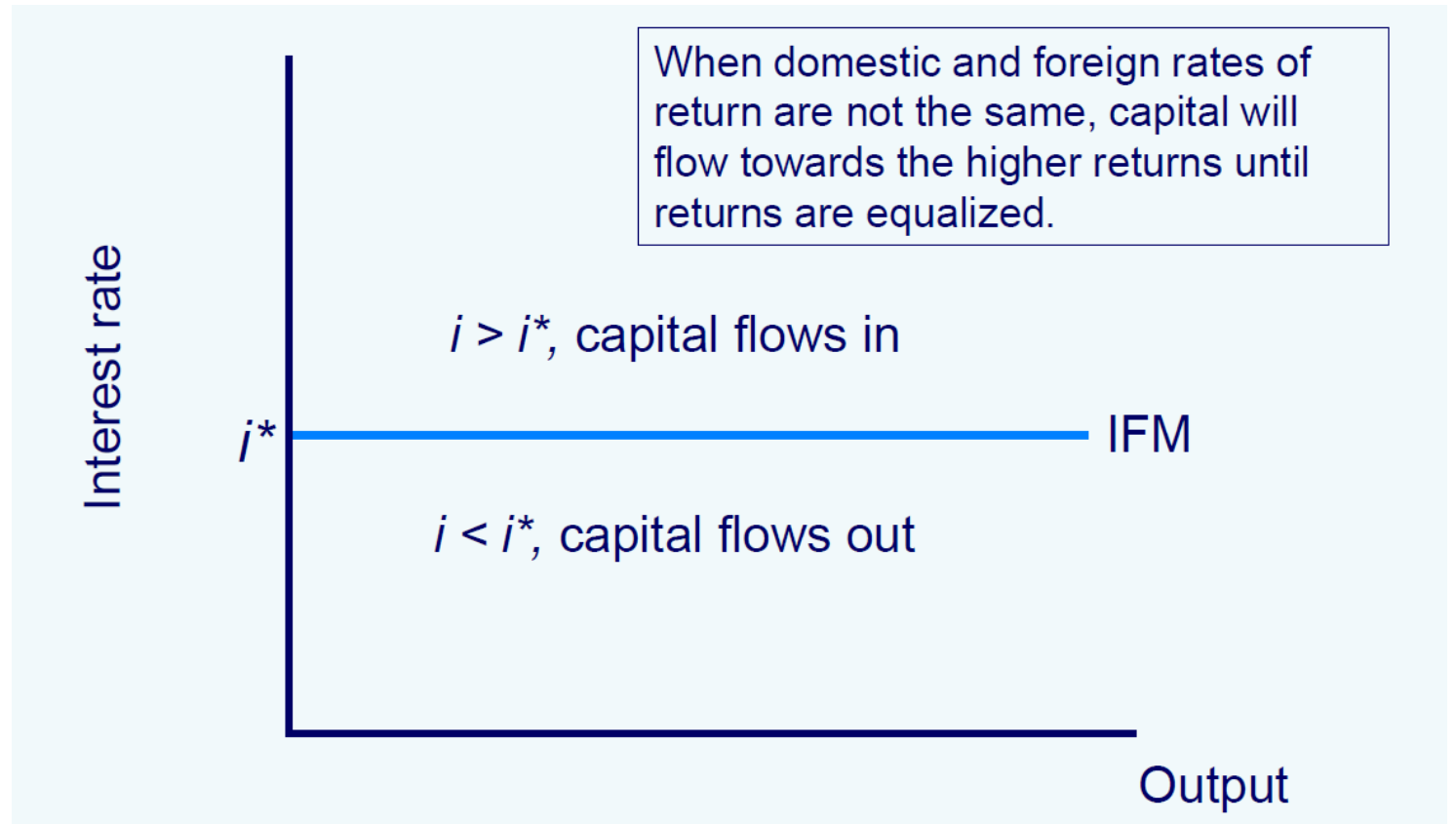
$$\frac{\Delta S}{S} = \pi^* - \pi$$

Režimi deviznog kursa

- Fiksni (CB se fokusira na održavanje deviznog kursa stabilnim)
- Fluktuirajući (ponuda i tražnja za valutom određuju devizni kurs)
- Mundel-Flemingov model – mala otvorena ekonomija (ukoliko je potpuno finansijski integrisana na međunarodnom nivou, gubi kontrolu nad kamatnim stopama)
- Mala otvorena ekonomija
 - Nema značajan uticaj na ostatak svijeta
 - Pod uticajem je događaja koji se dešavaju na međunarodnim tržištima
- Kamatni paritet ($i=i^*$)

Mobilnost kapitala

- IFM – kriva međunarodnog finansijskog tržišta
- U maloj ekonomiji, i^* je egzogena varijabla, i mijenja se u zavisnosti od promjena na međunarodnom finansijskom tržištu

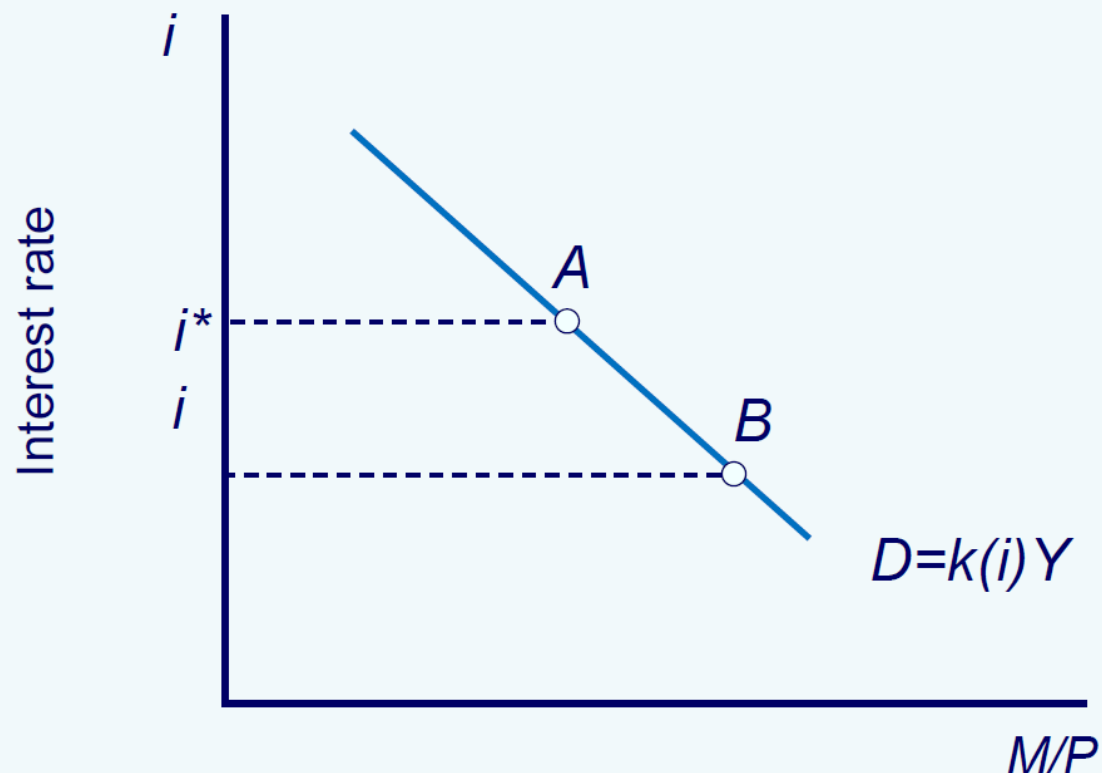

Režim fiksnog deviznog kursa

- Intervencije na deviznom tržištu u cilju održavanja deviznog kursa stabilnim
- U slučaju apresijacije (rasta vrijednosti), CB povećava ponudu novca kako bi smanjila vrijednost deviznog kursa
- U slučaju depresijacije (smanjenja vrijednosti), CB smanjuje ponudu novca kako bi povećala vrijednost deviznog kursa

Fiksni devizni kurs

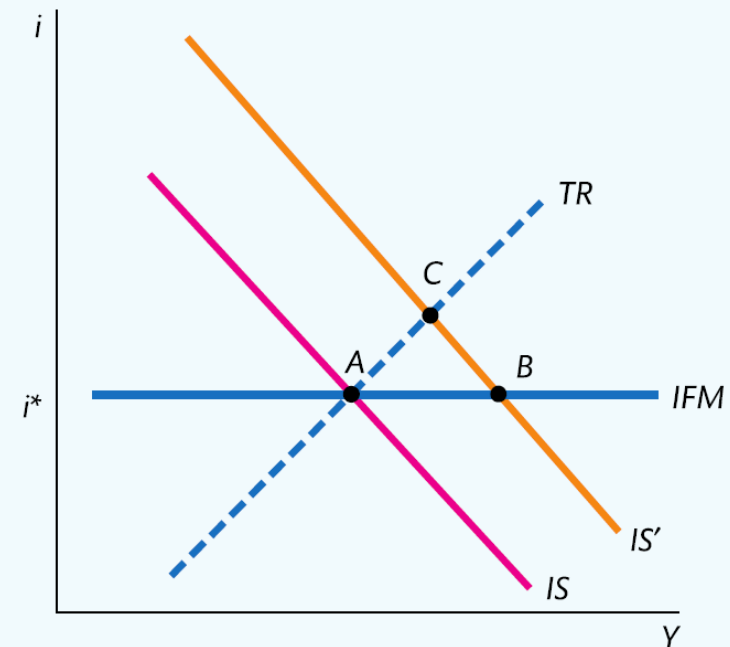
- U otvorenoj ekonomiji, svaka intervencija CB u pravcu smanjenja kamatnih stopa u odnosu na one na međunarodnim tržištima rezultiraće odlivom kapitala iz zemlje
- U krajnjem, smanjenje ponude novca zbog odliva kapitala uticaće na novi rast kamatnih stopa
- Ravnoteža kompatibilna sa ravnotežom na međunarodnom tržištu ostvaruje se u tački A

Fiksni devizni kurs

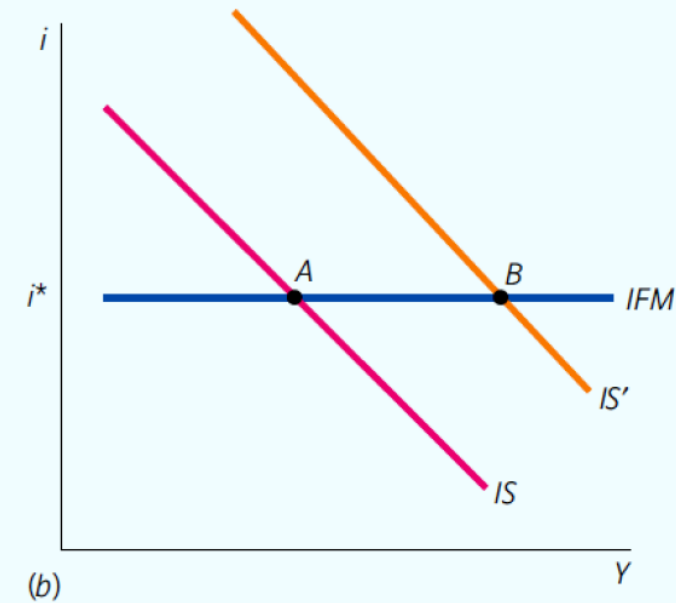
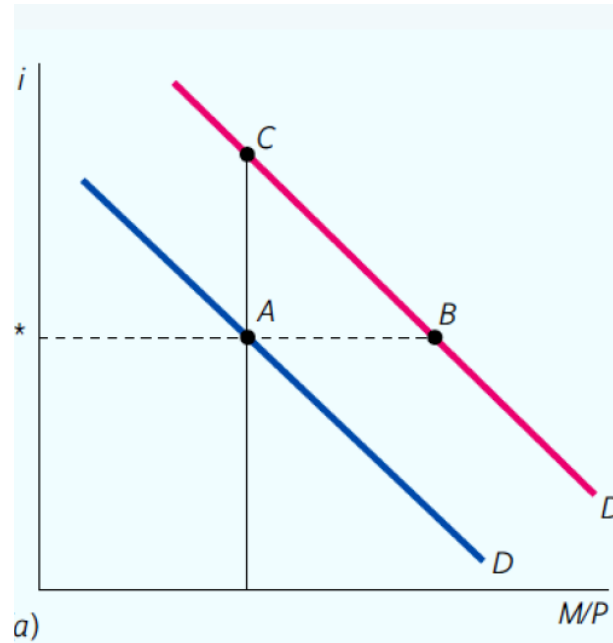
- U otvorenoj ekonomiji, rast tražnje izaziva rast transakcione tražnje i posledično tražnje za novcem, što vodi rastu kamatnih stopa
- Ali, kamatne stope su jednake i^* , i to sprečava rast kamatnih stopa (tačka C), pa zemlja dolazi do tačke B (omogućen je priliv kapitala iz inostranstva koji amortizuje rast tražnje i kamatnih stopa na domaćem tržištu)

Demand Shock under Fixed Exchange Rates

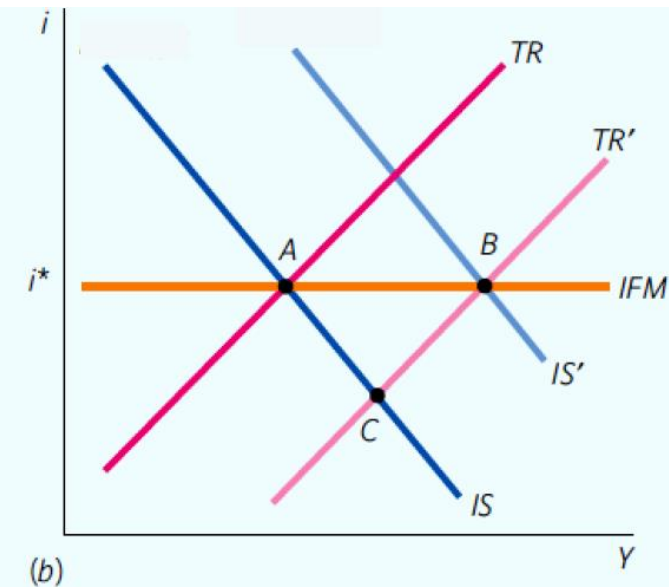
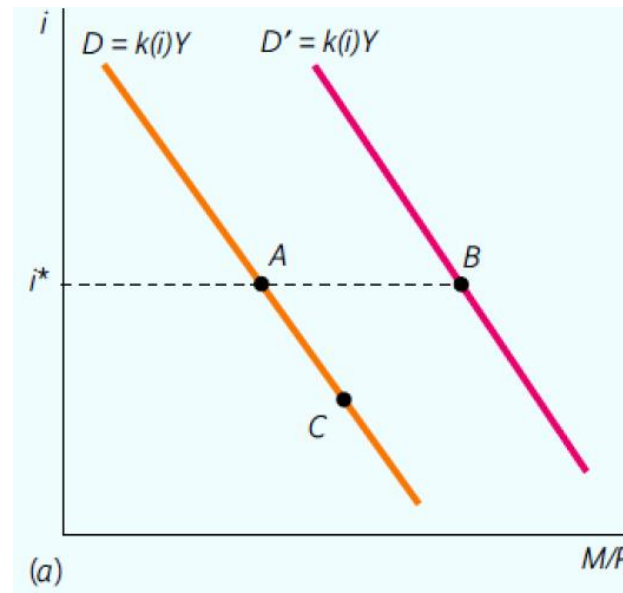
Devalvacija

- Devalvacija podstiče izvoz čime povećava agregatnu tražnju i daje IS krivu

Fleksibilni devizni kurs

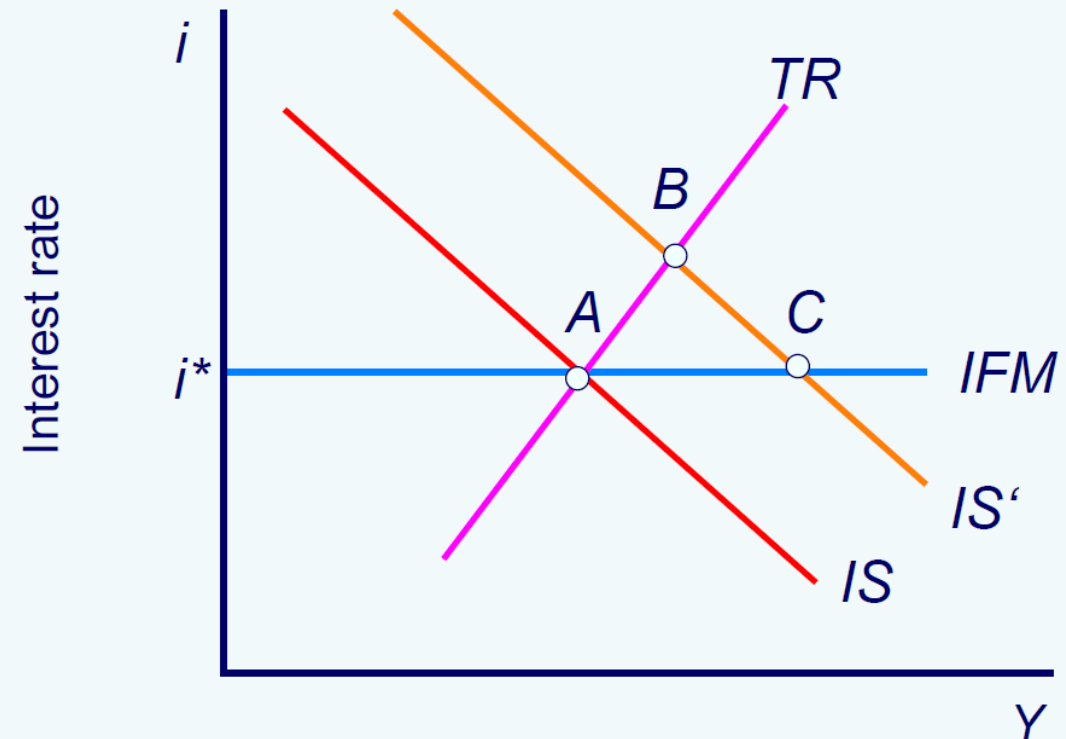
- IS kriva se mijenja endogeno (promjena deviznog kursa utiče na tražnju)
- Svako povećanje ponude novca utiče na devaluaciju deviznog kursa, a dalje na rast tražnje
- Fokus monetarne politike je na deviznom kursu, ne na kamatnim stopama, jer važi $i=i^*$

Fleksibilni devizni kurs

- U uslovima naglog rasta tražnje, rast kamatnih stopa izaziva priliv kapitala, dolazi do apresijacije deviznog kursa koja dalje negativno utiče na izvoz, čime se tražnja smanjuje a dalje i kamatne stope

Demand Shock Under Flexible Exchange Rates

Materijali za čitanje

- Romer, David, H. 2000. "Keynesian Macroeconomics without the LM Curve." *Journal of Economic Perspectives*, 14 (2): 149-169. DOI: 10.1257/jep.14.2.149, <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/jep.14.2.149>
- Greenwald, Bruce, and Joseph E. Stiglitz. 1993. "New and Old Keynesians." *Journal of Economic Perspectives*, 7 (1): 23-44. DOI: 10.1257/jep.7.1.23, <https://www.aeaweb.org/articles?id=10.1257/jep.7.1.23>